

Damir Jocić

ŽABAC JE PREDAHNUO

Sredina aprila.
Zima se vratila i štipala cvetove.
Planinu zasnu, ponovo, sneg.
(Ti si plesala.
Sledili smo korake tvog plesa).

Žabac je, video sam,
napravio pauzu.
Nakratko.
Malo toga je znao, otežano je govorio, lutao je između glasova, no čvrsto je držao brojeve do stotinu u rukama. (Čvrsto kao alat za kopanje).
Mnogi su mu se podsmevali tražeći da nešto izračuna, „ali“, mislio je, „razbiju nos kada je do sto“.

A bio je kopač bez premca.
Njegov posao je cvetao.
Pijuk, lopata, ašov, motika, bili su na ceni.
Nije se moglo bez njega. (Lako je kada je zemlja mekana, ali su stene i kamenčuge drugo).

Pošto je predahnuo,
potegao je rakiju, pripalio cigaretu.

„Juče i danas pet komada“, pućnuo je.

Pokuša da se seti njihovih imena.
Svako ime podiže jedan prst.

A pošto ispuši cigaretu, baci je
i zagleda se u žute nokte ispod kojih se kupila prljavština.
„Vidi“, pomisli, „zemlju ću očistiti,
ali ovo od duvana ne.“

I poskoči.
Peti je čekao. Njegovo ime je već nabrojao...
Kada se iznova seti imena, oseti olakšanje
i poletno pođe na sever.

Dobijao je od čovekove majke sendviče, hleb namazan pekmezom, poklanjala mu je odeću.
Odluči da dà sve od sebe.

Ledeni vetar, otrgnuvši se planinama, strugnu okolni mermer.

„Gle, opet će sneg“, othuknu Žabac
i poče da dubi. Zemlju. Hrskavu.
Kao koricu hleba.
Zadovoljan. Jer se sećao dobročinstva.

ŽABAC MU, NA KRAJU, BEŠE NAJBLIŽI

Imao je cug,
nije da nije.
Imao je tanane duge usne,
i široki osmeh.
Nos načet modrinom boemije.
Sve pohabaniju laganu odeću.
Zrake je mesio
vižljastim, snažnim šakama pijaniste
(dugim, koščatim prstima pijaniste).

Nije se obazirao na hleb.
Voleo je svoju porodicu iz daljine, s vremena na vreme, u prolazu.
Kroz sićušne naprsline violinskog ključa.

Tog dana, krajem aprila,
bilo je onamo mnogo sveta,
ali mu je najbliži bio Cane Žabac,
koji je skočio u žučkastu masnu rupu,
zaljuljao se i jedva održao na nogama,
prebacio preko njegove kutije kudravi crvenkasti prekrivač.

A kada se pomenuti odbacio sa dna rupe,
svlačili su zemlju.
Gurali je i nabijali lopatama, ašovima, motikama,
sa svih strana.

„Moglo bi se reći“, izgovori neko dok su se ljudi razilazili, „da je jedan od retkih
koji je bio svoj. Potpuno
svoj“.

KAKO JE CANE POSTAO ŽABAC

Drevni žabac je napustio vodu.
Ili je napustio kopno.
Skočio je na kopno
ili u vodu.
Zbog slobode.
Ili života.
Svejedno.

Bio je to nezapamćen podvig.
Bio je to, u stvari, podvig nad podvizima.
Nešto retko ranije viđeno.
Nešto retko kasnije viđeno.
Svejedno.
Jer taj trenutak je predstavljao
skok sa blatišta u baru.
Ili iz bare u blatište.

Neka kiša je tada morala padati.
I prostirati lokve po zemlji.
I magla se njihala svuda unaokolo...

(...Da, moglo je biti tako...)

A ovaj žabac?

To je sasvim drugi žabac.

On i nije žabac,
nego Žabac.

On je jedan od nas!

Do treće godine je puzio, ni reč nije progovarao.
Samome sebi se čudio kako je upamtio svoj treći rođendan jer mu pamćenje nije bilo pouzdano:

Majka je napravila sirotinjsku tortu.
U sobici je tutnjala i zveckala bubnjara. Okupili su se rođaci. Na stolu je bilo pola litra rakije, desetak čaša, nekoliko piva, flaša vina.
I ta torta.

Majka više od toga nije imala ni mogla.

A rođaci više od rakije, piva i vina nisu ni hteli.

Bilo ih je toliko u sobici! Umalo nisu izbili zidove da bi ušlo nadolazeće proleće.

Torta je bila mala i nekako zelenkasta.

Ispred njega su bile nečije blatnjave čizme.

Sećao se majčinog oblog lica i crvenkastih obraza.

Podvukao je noge, podigao se u čučanj,

i odbacio se, kao na oprugama, preko čizama.

Gornji deo tela je propratio doskok, blago se savio, pa podigao.

Nos mu se našao tik do torte,

zapalacao je koliko je mogao

i vrškom jezika dotakao tortu.

„Slaatko“, rekao je, „slaatko.“

Majka se zacerekala,

a baba ciknula:

„Bože me prosti, ovaj naš Cane je pravi pravcati žabac!“

Potom, gosti su ispili piće i nestali.

Oblaci zbacili sa sebe prljavštinu.

Kasnije, godine su se smenjivale.

Majka je otišla prva.

Zatim baba.

Zatim rođak za rođakom.

Svakog od njih propratile su Žapčeve ruke.

Koje su kopale.

Ništa se nije menjalo.

Samo su šake otvrdle i više nisu znale za žuljeve.

PO NJEGA JE DOŠLA ZAVRŠETKOM MARTA

Ništa nije ukazivalo na to da će poći ka tebi.
Dočekao si polovinu februara mirno, sa glavom na rukama.
Tada si u bolnici pronašao put za zapričavanje.
(Dan za danom, bivalo je bolje. Pa se premetnulo u gore).

Mačke su strpljivo čekale da okopni sneg.
Tek su završetkom marta zamjaukale.

A onda te je skinula sa aparata,
uzela u naručje i zavrtila se,
vitko, nehajno,
kao da drži lutku.

Šaputala je i ti si se japuravo
smejuljio. Video sam. Bio sam
ljubomorani. Nije dopuštala vetrovima
da se spuste sa grana.
Govorila je da si nepodnošljivo debeo i da si voleo knjige...
U stvari, rekla je da si voleo da slušaš ljude koji ih pišu, da sediš sa njima u vrlim kafanskim
zabranama... Neumereno si jeo i pio. Neke od knjiga si i pročitao.

Kaza da si, kao dete, voleo i to da te mati njiše
(kao što ona čini),
ali si rano počeo da se gojiš i morala je da te liši svojih ruku,
a postojale su godine kada je nedovoljno bilo reći da si debeo.

„Vidi, danas si lagan kao perce.
Ili cvet.
Mogu da te udenem u kosu“, milovala te je.

(Dobro sam poznavao tog prokletog čoveka!
Zaista je bilo godina kada je tuđe debljine izvrgavao ruglu!
Satirao je hranu i piće, i nesrećni su bili
gladni, koji bi, za ručkom, sedeli blizu njega.

Bio je sakupljač knjiga. Zaneseni ljudima koji su ih pisali,
neke od tih knjiga je i pročitao.

Pohlepnik, bio je dobar, tako dobar
da tišinu nikada ne bi zalomio!

Ne treba čoveku više...

TEK ŠTO JE POČELO PROLEĆE

Tek što je počelo proleće,
tek što se zanjihao prvi cvet,
tek što je cijuknulo sunce,

on je umro na respiratoru.

Bio je izrazito debeo,
a vremena su, zna se,
bila mršava.
(Prethodila su im vremena kada
nije bilo dovoljno reći da je bio izrazito debeo.

Tokom tih srećnih, starih vremena,
prošlih vremena,
nesreća bi zadesila gladne, koji bi, za ručkom,
sedeli pokraj njega).

Sneg se, na visovima, topio još uvek,
gložile su se rastresene vode,
vetar se otkidao sa grana,

A on je umro.

Voleo je promocije knjiga,
voleo da sluša ljude koji su ih pisali,
voleo da dobija knjige na poklon
(Neke od njih je i pročitao).

Rvao se sa vratima da bi ušao u salone biblioteka.
A kada prođe vrata,
postajao bi tihi, nevidljivi poštovalac reči.

Nakon promocija bi pratio pisce i okupljenu bratiju do kafana.
Tanjiri su se praznili, flaše se praznile.
Njegovo lice je rudelo...

No, sve na stranu!
Bio je to dobar čovek.